

Spomienka na prof. MUDr. Eugena Hegyiho DrSc. (1917–2011)

Z parte: „Všetko zmizne, len stopy tvojej práce a lásky zostanú“.

Pán prof. MUDr. Eugen Hegyi, DrSc., zomrel 2. 4. 2011. Odišiel navždy s nezodpovedanými otázkami, čo bude s dermatovenerológiou, alergológiou, kožnými chorobami z povolania, venerológiou. Do posledných dní myslel na náš pekný medicínsky odbor, ktorý budoval po celý život. Bol jeden z hlavných budovateľov československej modernej dermatovenerológie, zakladateľ alergológie a imunológie, preventívnej dermatológie, oduševnený pedagóg, medzinárodne uznávaná vedecká autorita, výborný diagnostik a lekár, výnimočný človek. Telo pominulo, ale duch a výsledky jeho práce zostali v spomienkach, v záznamoch kroník, vedeckých a odborných publikáciách, knihách, ktoré vytvoril.

Pán profesor Hegyi bol absolventom Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Promoval v roku 1942. Dráhu lekára začal na východnom Slovensku, aktívne sa zúčastnil Slovenského národného povstania v horách, kde sa naučil riešiť situácie, rýchlo a racionálne. Dňa 27. 6. 1945 nastúpil na Kožnú kliniku LF UK v Bratislave, ale až po dvoch rokoch, 1. 10. 1947, sa stal odborným asistentom a na pracovisku vytrval až do odchodu na dôchodok v roku 1988. Svojou pedagogickou a vedeckou činnosťou získal vedecké a pedagogické hodnosti: docent (1956), profesor (1967) a doktor lekárskych vied (1965). Aj po odchode do dôchodku pracoval ako profesor konzultant na Katedre dermatovenerológie Slovenskej zdravotníckej univerzity do roku 2000 a aktívne sa zaujímal o dermatovenerológiu až do smrti.

Prof. Hegyi zanechal stopy svojej práce vo všetkých častiach dermatovenerológie. Od boja za všeobecné ozdravenie spoločnosti – boj proti pohlavným chorobám, mykotickým infekciám, zhotovenie prenosnej Woodovej lampy ZAR 7, po rozvoj imunológie a alergológie – zakladateľ Slovenskej spoločnosti pre alergológiu a klinickú imunológiu a bol jej prvým predsedom. Od práce lekára v prvej línii na východnom Slovensku po pedagóga s najvyššou kvalifikáciou v Bratislave aj v Martine. Od lekára po špičkového vedeckého pracovníka osobitne na úseku kontaktnej senzibilizácie, bol zakladateľom alergológie, expertom v profesionálnych dermatózach a liekovej alergii. Bol iniciátor hlásenia nežiaducich účinkov liekov, používal nielen klasické diagnostické postupy, ale aj lymfocytotransformačný test, bazofilydegranulujúci test, imunoprecipitačné metódy. Bol riešiteľom výskumných úloh, nových výrobných technológií, podieľal sa na zostavení najširšie používaných ochranných masť (Indulona), ktoré nezištne venoval zlepšeniu pracovných podmienok pracovníkov v priemysle. Bol staviteľom modernej československej dermatovenerológie so zameraním na preventívny charakter. Bol budovateľom moderného dermatovenerologického pracoviska nielen v Bratislave, ale aj v Martine, nového systému výchovy dermatovenerológov. Bol tvorcom moderných učebníc pre študentov, ale aj lekárov. Podieľal sa na vzniku Slovenskej lekárskej knižnice (1951). Vydal Dermatovenerologický

atlas (1990) v jazyku slovenskom a súčasne anglickom, čo umožňuje lekárom rozširovať si odborné aj rečové schopnosti. Prvý z dermatovenerológov pochopil preventívny charakter kozmetológie a zriadil prvý Ústav lekárskej kozmetiky na Slovensku (1968), kde bol riaditeľom do roku 1981. Bol hlavným odborníkom MZ pre dermatovenerológiu na Slovensku, hlavným redaktorom Bratislavských lekárskeho listov. Bol zakladateľ a aktívny člen Slovenskej dermatovenerologickej spoločnosti, zastával akademické a spoločenské funkcie. Jeho bohatá vedecká publikačná a prednášková činnosť (564 záznamov) bola ocenená doma aj v zahraničí. Bol čestným členom odborných spoločností česko-slovenskej, fínskej, nemeckej, maďarskej, poľskej. Bol ocenený vyznamenaniami štátnymi aj rezortnými. To sú nezmazateľné, trvalé stopy jeho práce. Prepáčte ak som niektoré funkcie a zásluhy nespomenul a nerozvinul do skutočnej šírky a významu.

Skutočné lásky pretrvávajú celý život. Pán profesor mal dve lásky, svoju rodinu, o ktorú sa vzorne staral, a všetkým nám môže byť vzorom. Miloval manželku Marušku a bol hrdý na úspechy svojich synov. Druhou láskou mu bola dermatovenerológia. Obom bol verný celý život. Pracoval viac, než bolo treba. Veľa ráz, keď sme my odchádzali z práce, on prichádzal do laboratória, aby písal publikácie a sledoval najnovšie poznatky. Vo všetkých knižniciach v Bratislave ho poznali ako trvalého čitateľa aj po ukončení aktívnej činnosti. Pracovať s ním bol skutočný zážitok, kto mal tú česť naučil sa tomu, čo teraz chýba mnohým mladším kolegom – presnosť, vytrvalosť, cieľavedomosť, logicky prístup k riešeniu každého problému. Pán profesor mal mimoriadnu vlastnosť – ochotu podeliť sa so svojimi vedomosťami a poznatkami, pretože sa neobával, že ho niekto predbehne, podporil každý nový a dobrý nápad. Bol mužom činu schopný zorganizovať výskum priamo na pracovisku v prevádzke v Gumonke, Dimitrovke, Niklovej huti v Sereďi. Moderné smerovanie a pokrok v československej aj slovenskej dermatovenerológii sú nerozlučne spojené s vedeckovýskumnou, pedagogickou a liečebne preventívnou prácou pána profesora, doktora medicíny Eugena Hegyiho, doktora vied. Jeho nasledovatelia a žiaci budú s láskou a obdivom spomínať na neho za ľudsky prístup, múdre rady v pracovných aj osobných situáciách, za základy a správny smer rozvoja odboru, za úžasné duševné a hmotné dielo, ktoré nám zanechal.

Ďakujeme slovami básnika:

*Vďaka Vám za všetko,
Za lásku aj cenné slovo,
Za prácu, ktorej bolo
naozaj mnoho.*
(M. Válek)

Bratislava 25. 4. 2011

Doc. MUDr. Tibor Danilla, CSc.